

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 206.

Nr. 6330/1915

Ioan,

din îndurarea lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Aradului, Orăzii-Mari, Ienopolei și al Hălmagiului, precum și al părților adnexate din Bănatul-Timișan.

Iubitului cler și tuturor credincioșilor din eparhia Aradului, dar și pace dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Isus Hristos, împreună cu salutarea noastră arhierescă!

„Doamne deșteaptă puterea Ta și vin-o ca să ne mântuești pre noi“.

Ps. 79 v. 3.

Iubiților creștini și fii sufletești!

Așa se rugă odinioară prorocul și împăratul David în zilele de grea cumpănă ale vieții sale, și aceasta rugăciune de cerere o înalță și eu cu umilință, dar și cu osârdie la Tronul părintelui ceresc acum, când din darul și nemărginita Lui îndurare față cu noi, dat ne-a fost să ajungem și dat ne este să prăznuim împreună acest mare praznic împărătesc, aceasta nouă înnoire a pomenirii zilei de bucurie și mângâiere a Nașterii Fiului lui Dumnezeu, despre carele cu inima credem spre dreptate și cu buzele mărturisim spre mântuire, că a fost trimis din sânul Tatălui, ca să împacă ceriul cu pământul și pe om cu Dumnezeu, ziditoriul și ocârmuitoriul lumii văzute și nevăzute, și carele astfel a venit să răscumpere neamul omenesc din osânda de demult, și să-l facă iarăși moștean împărăției pierdute prin păcatul strămoșesc.

Cu rugăciune încep vorbirea mea de acum cu voi înainte de toate cu scopul și dorința, de-a reîmprospăta în mintea voastră cunoștința, că rugăciunea este scara pe care se ridică și se poate sui cugetul omului la Dumnezeu, la tronul căruia ajunge fieștecarele, a căruia scară de suire e crescută și cioplită din sulii trunchiului credinței adevărate, a cărei fuștei sunt pregătiți din lăstarii faptelor creștinești, urmate din dragoste nefățarnică, și a cărei mijloc și a cărei capete

sunt întărite cu panta nădejzii nestrămutate în puterea și ajutorul dumnezeirii cei în trei fețe.

Cu rugăciune încep vorbirea mea de acum cu voi și cu scopul, de-a vă îndemna: să vă cugetați și să urmați vieții din vremile, când creștinul cu rugăciunea pe buze și cu cugetul la Dumnezeu părăsea dimineața așternutul său, când cu rugăciunea pe buze și cu cugetul la Dumnezeu plecă la lucrurile și întreprinderile sale, când cu rugăciunea pe buze și cu cugetul la Dumnezeu se așeză la mâncare și se sculă dela masa sa, și când tot cu rugăciunea pe buze și cu cugetul la Dumnezeu se întorcea seara la odihna sa.

Dar cu rugăciune îmi încep vorbirea mea de acum cu voi și pentru aceea, ca să vă pun în vedere, că rugăciunea urmată din credință, plinită cu dragoste și cu nădejde, a fost în toate timpurile și la toate neamurile, este acum și va fi și în viitorul îndepărtat hrana și întărirea, veselia și mângâierea sufletului omenesc.

Este scurtă rugăciunea cu care încep aceasta vorbire, dar deși este scurtă, are farmecul și puterea de a trezi auzul și a deșteptă priceperea tuturor, că ea cuprinde în sine și exprimă toată dorința și trebuința sufletului nostru îngândurat, că este ușoară la rostit și astfel este deplin potrivită împrejurărilor și stărilor, în care ne-a aflat sfânta prăznuire.

Și aceasta potriveală o veți înțelege cu toții din faptul, că prin aplicarea și înțonarea cuvintelor „Doamne deșteaptă puterea Ta și vin-o ca să ne mântuești pre noi“ urmăresc numai scopul de a vă încredința, că și la urechile mele a străbătut suspinele, de cari e plin văzduhul, și astfel sunt în deplina cunoștință a durerilor, de cari, în măsură mai mare ori mai mică e sângerată inima fiește căruia dintre voi, precum sunt în deplina cunoștință și a temerilor și îngrijirilor, de cari e cuprins sufletul vostru al tuturor în aceste zile de grea cumpănă, prin cari trecem și noi cu întreaga populație a monarhiei noastre austro-ungare, atât ca cetățeni și indivizi singuratici, cât și ca neam de oameni.

Cuprins de acestea și alte asemenea sentimente, ochii inimii mele nu-și pot margini privirea numai asupra voastră, cari v'ați adunat

la prăznuire între păreții acestei biserici sfinte, pururea lăcaș al măririi lui Dumnezeu, ci cu ochii trupești văzând marele gol rămas pe urma bărbaților, cari lipsesc dintre noi, ochii inimii mele se ridică pe aripele cugetului aprins atât de dorul păcii obștești, cât și de îngrijirea părintească față de voi și ai voștri, și ridicați pe acestea aripi, îi cearcă pre la casele și în familiile voastre, cum cearcă păstoriul turmei necuvântătoare oile sale împrăștiate, prin munți și câmpii.

Aflând însă și aici tot numai și numai golul celor cercați, ochii inimii mele percurg cruciș și curmeziș toate cetățile, orașele și satele, toate văile și câmpiile, toți munții și dealurile, toate șanțurile și tranșeele, cu un cuvânt toate locurile, pe unde s'a purtat și se poartă războiul înfricoșat de acum, și după ce nici pe acolo nu află pe unii din cei cercați, ochii inimii mele cutrieră toate spitalele de adăpostire a celor răniți, și aleargă chiar și la mormintele vitejilor noștri ostași, căzuți în lupta de apărare a înaltului Tron și a iubitei noastre patrii comune.

Și fac acest drum lung nu numai pentru a da probe învederate despre interesarea mea de ei, ci și cu scopul și dorința de a trezi și a chema pe toți la datorința și trebuința de a-și înbină cugetul lor cu cugetul meu și cu al vostru, ca astfel toți și deodată, cu o gură și cu o inimă, cu un glas și cu o suflare, să înălțăm ochii inimii noastre la Dumnezeul puterilor și să ne rugăm așa: „**Doamne deșteaptă puterea Ta și vin-o ca să ne mântuiești pe noi**“.

Iubiților creștini și fi sufletești!

Dacă deschidem cartea vieții neamurilor numită istorie, ne convingem, că paginile și frunzele ei sunt pline de evenimentele veacurilor, pline de războaiele purtate între neamuri și împărății, cari evenimente, prin înșămănătatea lor, au trecut dela părinți la fii spre învățătura, că războaiele sunt născute deodată cu ura și pizma dintre frați, deodată cu certele și împăcherile dintre oameni.

Ne povesteau bătrânii noștri întâmplări, păstrate în graiul poporului, despre cruzimile resbelilor din veacurile de demult, resbele pornite de cutare și cutare neam ori împărăție, cu scopul de nimicire ori măcar de cucerire și subjugare a altui neam ori a altei împărății.

Ne povesteau și contimporanii noștri evenimente din războaiele anilor 1859, 1866 și 1870, la cari au luat parte și unii dintre ei și, ne mai povesteau și unii și alții despre zilele frumoase și pline de urgie, prin cari au trecut, și despre neajunsurile de tot soiul, cu cari

aveau să se lupte popoarele din anumite veacuri, parte pentru nenorocirile urmate din resbelele veacului lor, parte că pământul nu-și dăduse hrana la vreme și în măsură recerută, precum nici pământul nostru nu-și dăduse pe unele locuri, roada sa în 1863, dar nici în graiul poporului, nici în chisoavele trecutului, nu aflăm urmă de vr'un războiu ca cel de acum, în care milioanele de ostași a unor State și Impărății stau în fata milioanele de ostași a altor State și Impărății, deci nu aflăm urmă de vr'un resbel purtat de o lume, contra altei lumi de oameni.

Este de înțeles, că vor fi fost mari și sângeroase și luptele de pe vremuri, și că zilele oamenilor încă vor fi fost pline de amărăciuni și dureri, de vaiete și suspine, de temeri și îngrijiri, dar mai presus de orice îndoială este și faptul, că pline de asemenea amărăciuni și dureri, pline de vaiete și suspine, de temeri și îngrijiri sunt și zilele noastre din cauza războiului, ce decurge cu înverșunare și acum după un an și jumătate, deci din cauza acestui resbel înfricoșat și fără păreche în întreaga istorie a neamului omenesc.

În fața acestui fapt, vaietele și suspinele noastre sunt cu atât mai adânci și mai greu de suportat, iar amărăciunea și durerea noastră este cu atât mai simțită, cu cât noi cei de acum numai după cetite și după spusele altora am fost făcut cunoștință cu războiul, dar nici când n'am suferit de frigurile lui, cum suferim acum, cu toți supușii coroanei Sfântului Ștefan.

Durerile și suspinele, temerile și îngrijirile noastre sunt mari și întemeiate nu numai pentru jertfele ce ni se cer, și nu numai pentru greutatea vieții, urmate din scumpetea ne mai pominită a tuturor articlilor de trai și îmbrăcăminte, ci mari și întemeiate sunt temerile și îngrijirile noastre îndeosebi din cauza nesigurantei, în care ne aflăm față cu viitorul apropiat și îndepărtat, prin ceața căruia nu poate străbate ochiu pământean.

Dar ori cât de mari să fie durerile și de întemeiate îngrijirile și temerile noastre, trebuie să avem în vedere nainte de toate adevărul, accentuat în manifestul cunoscut al Majestății Sale, preagrațiosului nostru monarh Francisc Iosif I., adevăr recunoscut și de lume, că resbelul nostru nu se poartă cu scop de cucerire, deci nu cu pofta de estindere, ci el este numai o urmare firească a datorinței, de a apăra și susține în integritatea lor hotarele monarhiei noastre.

Și în situația, în carea ne aflăm, trebuie să avem în vedere nainte de toate faptul cunoscut tuturor, că ori cât de mare este amă-

răciunea și durerea, omul după firea lui, o suportă cu atât mai ușor, cu cât are mai mulți soți de o soarte cu el, deci noi trebuie să ne dăm seamă nu numai de faptul, că durerile și îngrijirile noastre sunt durerile și îngrijirile tuturor neamurilor din monarhie, dar deosebi trebuie să ne mai dăm seama și de adevărul, că oricât de grele și amare se par zilele noastre, noi să dăm laudă înduratului Dzeu, și să fim mulțămitori și față cu înalta Stăpânire, a cărei înțelepciune și pricepere a condus lucrul astfel, că cetățile, orașele și satele Statului nostru n'au ajuns să fie teatrul luptelor, cum a ajuns alte State, pe teritoriul cărora, lupta a dărâmat și nimic tot ce a fost.

Cunoscând toate acestea, să prăznuim creștinește aceasta mare sărbătoare a dragostei lui Dumnezeu față cu noi, creatura Sa, și să nu pierdem din vedere, că precum tot răul are și partea sa bună, așa și resbelul de acum are pentru noi aceea parte bună, că neamul nostru a folosit privilegiul de a-și dovedi și acum, ca și în tot trecutul lui îndepărtat, nu numai credința sa neclătită către Tron și patria sa iubită, ci și vitejia sa rară, și încă în mod recunoscut chiar și de vrăjmașii lui, și astfel: deși este foarte simțită pierderea bărbaților noștri căzuți în luptă, noi trebuie să ne întărim în credința și nădejdea, că mormintele lor vor fi tot atâtea stânci de granit, cari vor dovedi pentru toate veacurile și în modul cel mai neîndoios, virtuțile străbune ale neamului nostru.

Dar partea bună a resbelului de acum nu se mărginește numai la dovedirea acestei virtuți cetățenești și naționale, ci el și-a estins influența sa și asupra vieții religioase morale și culturale economice a poporului nostru astfel că: pre cei necredincioși i-a adus la credință, iar pre cei îndoelnici i-a convins despre adevărul vecinic, că este Dumnezeu, care conduce soarta indivizilor întocmai ca și a neamurilor, ceea ce se arată învederat din faptul, că și aceia, cari mai înainte nesocoteau cinstirea lui Dumnezeu, nesocoteau sfintele porunci și sfintele taine ale bisericii noastre, și-au adus acum aminte de datorința lor creștinească în măsura, că cei ne cununați s'au cununat numai decât după asentare, iar chemați fiind sub drapel, n'au plecat pe câmpul de luptă mai înainte de a-și mărturisi păcatele și de a se cuminecă, deci resbelul i-au făcut să înțeleagă și să simtă, că precum trupul are lipsă de hrană și de haină, tot astfel are și sufletul lipsă de curățirea întinăriunii și de înnoirea vieții sale.

Resbelul de acum are de urmare și faptul, că atât cei duși la oaste, cât și cei rămași acasă, au ajuns să înțeleagă, mai bine ca ori și

când, trebuința cunoașterii slovei în cetire și scriere, și deosebi mai are de urmare și aceea, că dela începerea resbelului toți au scris, toți au cetit și toți s'au rugat mai mult, decât ce au fost scris și cetit, și decât ce s'au fost rugat în toată viața lor de mai înainte.

Iar referitoriu la partea economică eră o bucurie și mângâiere să auzi și să vezi, cum toți cei rămași acasă au înțeles și au urmat sfatul Apostolului care zice: „*Să se ostenească fiștecine și să lucre cu mâinile sale, ca să aibă să dea și celui lipsit*“¹⁾.

Și acum, după ce delăturarea și micșorarea grijilor și neajunsurilor noastre nu atârână dela dorința noastră, ci dela puterea și voința lui Dumnezeu, fără știrea căruia nu cade nici un fir de păr de pe capul nostru, nu află cuvinte mai potrivite spre liniștirea și mângâierea voastră, decât să vă zic: „*Înbărbătați-vă și să se întărească inimile voastre, toți cei ce nădăjduiți spre Domnul*“²⁾.

„*Rugați-vă și răsplătiți Domnului Dumnezeului nostru*“³⁾ adică: fiștecine să se roage și să lucre, tot insul să-și plinească datorința către Dumnezeu, către biserică, către Stat, către sine și către deaproapele, și să fie cu cumpăt la folosirea avutului său.

„*Aveți răbdare creștinească, pentru că „Întru răbdarea voastră, veți mântui sufletele voastre*“⁴⁾. Și vă îndemn la răbdare nu numai pentru că aceasta virtute am cultivat-o și în trecut cu blândeța dreptului Iov, dar vă îndemn la răbdare cu atât mai vârtos, cu cât acum stăm cu mult mai aproape de biruință, decât înainte cu un an.

Tot spre mângâierea și întărirea voastră în nădejdea binelui, vă mai zic: „*Întăriți-vă mâni slabe, și genunche slăbănoage vă mângăiați și ziceți celor slabi de inimă: întăriți-vă și nu vă temeți; Iată Dumnezeul nostru cu judecată va răsplăti și ne va mântui pe noi, atunci va fugi durerea, scârba și suspinarea*“⁵⁾.

După toate acestea, rugând pe bunul D-zeu, să primească sfintele rugăciuni, ce s'au făcut și sfintele daruri, ce s'au adus și s'a sfințit, îl rog totodată cu umilință și din tot libovul inimii mele: să deie odihnă celor trecuți din viață, să vindece pe cei bolnavi, să elibereze pe cei robiți, să deie putere brațelor luptătoare și să facă biruitoare oștirile noastre de pretutindenea, să ne deie și nouă la toți zile de viață, ca să ajungem și alte sfinte sărbători cu deplină bucurie și liniște sufletească.

¹⁾ Efesenii. cap. 4. v. 28.

²⁾ Ps. 30 v. 26.

³⁾ Ps. 75 v. 12.

⁴⁾ Luca, c. 21 v. 19.

⁵⁾ Isaia c. 35, v. 2. 3.

Și acum încheiu cu rugăciunea: „**Doamne deșteaptă puterea Ta, și vin-o ca să ne mântuiești pre noi**“. **Dumnezeule! milostivește-te spre noi și ne binecuvintează, luminează fața ta spre noi și ne miluește.***) **Amin.**

Arad, la sfintele sărbători ale Nașterii Domnului, din anul 1915.

Al vostru tuturor
de binevoitor

Joan J. Papp m. p.
Episcopul Aradului.

Nr. 7334 Pres.

Pastorală de Crăciun 1915

Miron

din mila lui Dumnezeu și voința clerului și-a poporului dreptcredinciosul episcop român al eparhiei Caransebeșului.

Voaă tuturor credincioșilor din eparhie și îndeosebi ascultătorilor acestor cuvinte arhieresti, har și pace dela Dumnezeu — Părintele din ceriuri; iară dela Noi binecuvântarea noastră arhipăstorească.

„Spre Tine au nădăjduit
părinții noștri; nădăjduit-au
și i-ai mântuit pre dânșii“.
Psalm XXI—4.

Iubiților creștini!

Anul trecut — pe vremea asta — când ne-am intrunit, ca să sărbăm Nașterea Domnului nostru Isus Hristos, am crezut, că de astădată vom avea parte de un Crăciun mai vesel. Dar din contră. Glasul gingaș al îngerilor, cari se încearcă astăzi a vesti »pe pământ pacea și între popoară bunăvoire«, este înădușit tot de urletul infernal al mojarălor ucigașe. Și nici barem în zarea îndepărtată nu licărește vr'o rază de speranță, care să prevestească o apropiată încheiere de pace.

Numărul celor duși la războiu s'a mărit, durerile celor răniți și nenorociți s'au sporit; iară jalea pentru cei căzuți și morți a cuprins tot mai multe familii.

Ne-a ajuns vorba Evang. Luca: „*Erau multe văduve în neamul lui Israel în zilele lui Ilie*« (IV—25). Așa și la noi. Numărul văduvelor a crescut și cu el și al orfanilor de tată; iar — unde din întâmplare nu-i nici mamă — unii au rămas **copiii nimănui.**

I

În durerea Noastră părintească, ce-o simțim pentru lipsele, mizeriile și suferințele, câte le-a

*) Ps. 66 v. 1.

adus războiul pe capul iubiților Noștri fii sufletești, ni-se ivesc și câteva raze de mângăiere.

Anume, avem convingerea, întemeiată pe cunoașterea sufletului omenesc, că acesta prin suferințe se nobilitează, devine mai bun. Suferințele și năcazurile pentru mulți sunt un fel de foc curățitor, care are multe slăbiciuni și înclinări pătimase din suflet; îl face mai curat, îl perfecționează și prin aceasta îl apropie de scânteia divină, dintru care a purces, adecă de D-zeu. De aceea se și zice, că „**suferința e poarta ceriului**“.

În val-vârtejul acestor griji și năcazuri și sufletul credincioșilor noștri s'a mai muiat; cei răi au devenit mai buni; cei împietriți la inimă mai milostivi și cei bogăți mai darnici. Bisericile noastre s'au mai împopulat, căci vin mamele să se roage pentru fiii lor, soțiile pentru bărbați, surorile pentru frați, copiii pentru tata lor. Aceeaș trebuință de rugăciune o simțesc și ostașii din tranșee și de pe câmpurile de luptă, precum și ceice zac prin spitale și lazarete. La toți li-se îndoaie acum genunchii spre închinare și li-se ridică mâinile spre rugăciune. Atâtea zeci-de-mii de **cărți de rugăciuni** nu s'au trecut nicicând — de când există poporul nostru — ca în aceste zile de războiu. Aproape fiecare tipografie românească a scos din tipar multe asemenea cărțicele și toate s'au epuizat, s'au împărțit.

Cu un cuvânt războiul a **adus pe toți mai aproape de Dumnezeu.** Inimile — astăzi mai îngrijorate — s'au deschis, și au devenit mai primitoare pentru învățăturile neîntrecute ale Celuice astăzi s'a născut. Toți simțesc lipsa a alergă la ieslea Lui, a-L vedeă, a i-se închină, a sta de vorbă cu El și a i cere mângăiere, întărire în nacazuri, scut și ajutor.

* * *

Și e bună calea asta, pe care au apucat credincioșii, căci înțelepciunea omenească în asemenea împrejurări uriaș de grele nu oferă nici o mângăiere, nici o ușurare, nici o rază de speranță; și numai credința în atotbunătatea puternicului Dumnezeu ne poate liniști cu nădejdea, că el va vindecă ranele și va delătură iarăș năcazurile și suferințele din calea celorce cu încredere și cu iubire se apropie de El, căci după cuvântul Scripturii: „*Bun este Domnul celorce nădăjduesc spre el în ziua năcazului*“ (Naum I. 7).

II

De altă parte multele griji și năcazuri, în cari au aruncat războiul pe mulți, **ne imbie tuturor un câmp vast de prilejuri de-a face bine de-apropielui nostru,** căci astăzi pe satele noastre în tot locul întâlnim fel și fel de mizerii. De privim d. e. în dreapta — dăm cu

ochii la porțița casei de un moșneag, care — răzîmându-și de-o cărjă neputința bătrînețelor — te întrebă cu sufletul plin de dor, de mai este oare vr'o nădejde să-și revadă în curând pe unicul fiu, sprijinitorul lui și al babei, care în casă udă cu lacrimile ei cenușa din vatra, unde dă să aprindă un vraf de găteje, ca să-și mai desmorțască cele oase trudite. — De te uiți în stînga, dai de o văduvă cu năframa cernită și cu ochii plânși, căci încă nu i-s'au uscat lacrimile după bărbatul căzut în iadul dela Doberdo. De mai mergi puțin înainte, vezi copiii orfani ai finului cutare, jucându-se sburdalnici în zăpadă cu copiii vecinului. Îți vine acum ție să plîngi de mila lor, căci ei — bieții — nici nu știu, că tocmai acuma au sosit la casa satului pecetea despre moartea tatălui lor. Iară la făuriștea cea din capul satului încă dela mobilizare s'au stîns cărbunii de pe vatra cu foc, căci meșterul-faur a schimbat ciocanul cu trîmbița, și acum mai bine de un an își însuflețește pe cele plaiuri străine cu goarna sa ortacii la luptă contra dușmanului. Și biata **Mura** — rămasă acasă în coliba-i sărăcicioasă fără câștig — de mult și-a încredințat droaia de copilași — desculți și golași — Celuice îmbracă crinii câmpului, de mult și-a încredințat foamea ei și a lor săi Celuice satură paserile ceriului.

Și așa mai departe, câți ciungi, câți schilavi nu vor mai fi prin multe locuri, mai ales la sfârșitul războiului. În unele spitale — unde am cercetat pe răniții români ca să-i mai mîngăi — am dat de bărbați în floarea vieții cu amîndouă picioarele din glesne tăiate. Le-au degerat astă iarnă în Carpați.

Vedeți, Iubiților credincioși, câte ocazii de-a face bine, dînd unuia o haină, altuia o bucatură de pîne, un blid de făină, de bucate, de lapte, brînză, carne, un ban și din toate câte v'a dăruit bunul Dumnezeu.

III.

Iubiților Credincioși! În această situațiune am deastădată pentru toți credincioșii eparhiei Noastre un singur sfat părintesc și o singură poruncă arhipăstorească: **Fie-vă milă de toți cei năcăjiți; împărțiți bucatura voastră cu cei săraci și lipsiți; săriți în ajutorul celor neputincioși; ștergeți câte-o lacrimă din ochii celorce sufăr; ușurați cu sprijinul vostru sarcina celor avizați la ajutor străin, cum veți ști voi mai bine; căci nimic mai frumos și mai nobil pe lume, decât când cei bogați miluiesc pe ceice sufăr și când cei puternici sar în ajutorul celor slabi; — căci după cuvîntul Psalmistului: „Ferice de celce nu uită pe cel sărac și lipsit; pe acela îl va mîntui Domnul în vreme de năcaz“ (40—2.);**

iară înțeleptul Solomon zice: „*Cine miluiește pe cei săraci, dă împrumut lui Dumnezeu, carele după darea lui îi va răsplăti iar cu bine* (Pilde 19—17). Din contră „*celce-și astupă urechile sale, să nu audă pe cel neputincios, — și acela va strigă, dar nu va fi cine să-l audă*“ (Pilde 21—13).

Indeosebi să nu treceți cu vederea pe sărmanele **văduve**, rămase stinghere, fără cap, fără sfat la casă. De multeori le va prinde bine și numai o vorbă de mîngăiere, un sfat, o îndreptare sau îndrumare în multele daraveri, ce le au.

Ocroțiți și luați sub scutul vostru și pe **orfani**. Ei sunt nepricepuți, neajutorați, avizați la învățatura și sfatul altora, chiar și dacă au ceva avere; căci — dupăcum zice un proverb străin — »orfanu-i orfan, chiar din aur de i-ar fi stâlpii dela poartă«. Fără o îndreptare pe calea cea bună, pot ușor să ajungă la nimic, să-și risipească și ce le-a rămas.

Dar apoi orfanii săraci fără mila voastră s'ar prăpădi. Deci pe unii luați-i ca servitori. Pe alții îndemnați-i să învețe vr'o meserie. Osteniți-vă pentru ei, de le căutați un loc potrivit la un măestru din apropiere. Până vor ajunge unii vrâsta delipsă, ajutați-i cum veți putea mai bine. Intrucât undeva ar fi rămas orfani de ambii părinți, îndurați-vă de ei mai ales voi ceice n'ați avut parte de copii proprii, căci cel crescut de voi vă va prinde bine la bătrînețe.

În una din săptămânile trecute mă primblam pe ninsoare în grădina de lângă reședința mea. Am niște găini japoneze, mici, albe. Ele încă răcăiau sub o tuie bătrână, rămasă de pe vremea graniței. O găină de acestea aveă un pui, scos tîrziu în toamnă. Deodată — pîndind o clipă potrivită — se aruncă din tufișul des al tuiei un uliu flămînd, apucă cloca, o sfășie și o ucide. Bietul pui a rămas orfan. De atunci însă s'a îndurat de piscuitul lui tot un cocoșel japonez, a luat puiul sub scutul său, îl chiamă de căteori a găsit un grăunte, ca să-l împartă cu el, doarme cu el, îl încălzește sub aripi, încât bietul pui nu mai pisucie; și-a uitat de pierderea mamei.

Dacă chiar și la o găină vedem o așa frumoasă pildă de milostivire, cu cât mai mult avem noi oamenii datorință creștinească a face tot ce ne stă în putință pentru orfani.

Dumnezeu vă va răsplăti înzecit din mulțimea darurilor sale orce bine, ce l'ați făcut lor: iară apostolul **Iacob** ne spune, că Dumnezeu »*va judecă fără cruțare pe ceice nu au făcut milă*« (II—13).

IV.

Iubiților Fii sufleșteți! Dacă războiul acesta și cu multele lui suferințe ne-a făcut pe toți mai buni, mai milostivi, mai creștini, — am și o rugare ferbinte cătră voi toți. Să nu fie trecătoare

această nobilitare a inimii voastre, căci — precum cruzimile acestui războiu sunt ne mai pomenite — așa să cere și multă milă, multă bunătațe și multe fapte bune, până se va putea alina durerea și vindecă mulțimea ranelor de tot soiul, ce le-a cauzat pretutindenea.

Deci astăzi, în ziua sfântă de Crăciun, când — după pilda păstorilor din vechime — ne-am adunat în jurul ieslei Celui-nou-născut, în jurul Celuice a întemeiat biserica cu neîntrecutele și mântuitoarele ei învățături: — Făgăduiți cu toții, că nu de azi pe mâne, ci cu statornicie veți scoate din inima voastră toată răutatea, pizma, ura, ca să poată cuprinde loc larg în cea mai curată iubire față de-aproapele și îndeosebi față de cei în năcazuri și strămtorări, ca astfel să putem împlini în aceste zile amare în măsură cât mai mare porunca apostolului **Pavel**, care în epistola sa către Galateni ne îndeamnă: „*Să facem cât de mult bine la toți, și mai vărtos la cei de-o lege cu noi*“ (VI—10).

*

Iară pe voi cei nenorociți, cei săraci, cei mai mult atacați de lovitură sorții, Vă mângâi cu cuvintele sfântului **Grigorie**, care ne spune, că „lipsa bunătaților lumești este isvorul tuturor virtuților“; iară sfântul **Ioan Gură de aur** zice, că „**Ilie pentru bogăția inimii și-a ales sărăcia**“. Știți doară și voi, cum **Lazar cel sărac**, dar cu inima curată, a fost cu îmbelșugare răsplătit, pe când bogatul cel nemilostiv pedepsit cu suferințe vecinice. Chiar și **Cel-astăzi-născut** în ieslea dobitoacelor, în sărăcie, a trebuit să sufere, să pătimească până și moartea pe cruce, ca mai târziu să se poată înălța la cer. Așa și din amarul vostru de azi va răsări dulcele vostru de mâne. Lacrimile voastre de aici se vor preface dincolo în mărgăritare.

Căutați numai, ca să purtați cu răbdare creștinească povara năcazurilor, ce v'au cuprins. Dreptul Iov, când au fost mai mari pătimirile, ce l'au ajuns, n'a cârtit, ci a preamărit pe D-zeu, zicând: »Dacă luăm dela Domnul cele bune, de ce să nu luăm și cele rele?« Deci »*înduplecați spre răbdare sufletele voastre*« (Luca 21—19), căci »*vai de cei ce și-au pierdut răbdarea*«, zice Iisus Sirah (II—4). În cursul acestui războiu i-a sosit la o femeie vestea, că i-a căzut bărbatul în luptă. În desperarea ei s'a sinucis; iar la o lună sosește acasă soțul, — crezut mort — teafăr și sănătos; dară și-a găsit casa pustie. Vedeți, unde te poate duce lipsa de nădejde și răbdare.

Deci nici pe o clișă să nu vă pierdeți nădejdea de mai bine, căci celce răbdă până la urmă, va birui năcazurile, și — dupăcum v'am spus la începutul cuvântării mele — Dumnezeu

a făgăduit mântuire celorce-și pun nădejdea și încrederea întru El.

De încheiere — implor și din parte-mi ajutorul prea milostivului Dumnezeu asupra tuturor fiilor Noștri sufletești din eparhie, asupra celor loviți de soarte cât și asupra celorlalți, ca să-i poată ajutoră și milul acum și totdeauna. Amin.

Caransebeș, în ajunul Crăciunului 1915.

Dr. E. Miron Cristea,
episcop.

Ce este Creștinismul?

(Mergi de fă și tu asemenea!)

Dintre toate sărbătorile mari, Crăciunul e mai plin de farmec și mai bogat în diferite datini străvechi. Fieștecare popor creștin a ținut să păstreze până astăzi în felul său, prin frumoase obiceiuri, bucuria ce s'a răspândit în toată lumea, atunci când o stea luminoasă s'a ivit deasupra Betlehemului, vestind nașterea lui Mesia, așa de multășteptat și când oștile îngerești au cântat în coruri minunate păstorilor cântarea: „*Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, pe pământ pace între oameni bunăvoire*“...

Mii și mii de copilași nevinovați umple văzduhul satelor noastre în ajunul Nașterii Domnului cu voioasa colindă „*O ce veste minunată la Vifleem ni se arată*“. Porțile credincioșilor noștrii, acărora inimă se aprinde și tresaltă de bucuria copiilor încărcați cu toate bunătațile, nu se închid până seara târziu, când apoi tot cuprinsul se liniștește adânc, luându-și o haină de sărbătoare, pentru ziua mare a praznicului, când toate neamurile și toate popoarele îl laudă pe Domnul.

Mântuitorul lumii, care a iubit atât de mult copii, mugurii omenimei, auzind glasurile lor nevinovate din ceriuri, în presara Crăciunului, târziu când totul e liniște și tăcere, se pogoară pe pământ, cu o mulțime de îngeri drăguți, îmbrăcați în pulbere de aur și argint, aducând fieștecărui copil cuminte câte un cadou și câte un vis frumos. Și apoi pornește la drum cu îngerașii săi și merge din fereastră în fereastră ca să vadă cum se pregătesc creștinii să serbeze ziua Nașterii Lui. Dar, iată ce vede Mântuitorul lumii pe pământ. Uită! aici e o casă mare iluminată. Înăuntru se vede o masă întinsă, plină cu toate bunătațile, un pom mare de Crăciun cu multe luminițe, dulceturi și jucării. Cuptorul cel mare e cald, părinții și copiii vorbesc, rād; se vede de afară că cu toți se simt așa de fericiți.

Dară razele dela luminile casei bogate duc într-o casă din vecini, mică și înghițită de întunec. Christos cu îngerii se duc și aici și privesc înăuntru, dar aici nu e nici lumină nici căldură, aici se vede o mamă foarte săracă cu mai mulți copii. Și Christos cu îngerii așteaptă cu răbdare că doară-doară va veni bogatul de dincolo să aducă puțină lumină și căldură și dincoace, doară-doară se va îndură belșugul de amărăciunea suferinței. Dară așteptarea e degeaba, la o bunăvreme

luminile din casa bogatului se sting, fără se fie deschis cineva ușa săracilor. Așa umblă Christos cu îngerii prin sate și prin orașe privind la ferestrii și când vede că pretutindeni pe pământ, belșugul răsfățat stă lângă suferințele cele mai amare fără să se îndure să le aline intrucâtva, î-și adună toți îngerășii săi și trist, pentru că creștinii au uitat cea mai mare poruncă a Lui: „Întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți învățăceii mei, de ve-ți avea dragoste între voi“ (Ioan c. 13. v. 34) să ridice iarăși la ceriuni...

„Viața de obicei este așa cum o formează oamenii, caracterul ei deosebit e condiționat de însușirile naturei spirituale ale omului. Dacă oamenii voiesc ca viața să se îmbunătățească și ca în lumea aceasta să sporească binele și adevărul, atunci trebuie să se renască sufletește, să se ridice din propriile puteri la un nivel mai înalt și să-și pună toată energia în serviciul adevărului și al iubirii, zice marele preot Petrow.“ Dară chiar adevărul și iubirea îi lipsește lumii acesteia. Pentru aceia Mesia „bucuria cea mare la tot poporul“ nu poate simți o adevărată bucurie la prăznuirea nașterii sale pe pământ, până când aceia, pentru cari au suferit chinuri grele și și-a vărsat preascump sângele său pe cruce, nu sunt împreunați într-o împărăție a iubirii ci stau despărțiți în două tabere mari, în cea a bogățiilor și a săracilor și cea a fericiților și a suferinzilor.

Cum se poate, ne întrebăm, dacă bunul Dumnezeu a făcut lumea această cu atâta înțelepciune și dacă Dumnezeu la terminarea facerii acesteia „se uită la toate câte făcu și eacă crau bune toate“ (Facerea c. I. v. 31) că totuși pe pământ este atâta mizerie și suferință, cari ies la iveală mai bine cu ocaziunea sărbătorilor mari ale creștinătății?

Așa e posibil acest paradoxon pe pământ, că noi oamenii am uitat înțelesul jenuin al cuvântului „viață“. Noi când rostim cuvântul „viață“ ne cugetăm la acel proces chimic-fizic care se petrece în corpul nostru începând cu nașterea și se termină cu moartea și nicidecât nu ne aducem aminte că noțiunea „viață“ înseamnă în primul rând puterea noastră sufletească. Așa e cu puțință ca în lumea noastră atât de înaintată în ale științei și ale artei să fie atâta lipsă și durere, pentru că e înspăimântătoare sărăcie sufletească, de care e cuprinsă. Distinsul episcop și scriitor Keppler citând în renumita sa carte „mai multă bucurie“ părerile pesimiste despre cultura modernă ale unor bărbați celebri ca Chamberlain, Eucken, Paulsen, Sombart, Foerster, Lagarde la urmă zice: „În privința următoare toți acești cugetători sunt de o părere. Cultura modernă pe lângă toate progresele ei tehnice pe lângă toată străduința de a o înfrumuseța existența și a ușură condițiunile ei, pe lângă toată rafinăria plăcerilor nu poate să mulțamească cerințele lăuntrice ale omului, dincontră numai le seacă și le ruinează, făcându-și bilanțul cu un deficit de bucurie. Așa se explică de sine bancrotul ei, prin faptul acesta se constată că cultura modernă e bolnavă și putredă la măduvă. O cultură sănătoasă

înflorește și rodește bucurie. *Cultura modernă este în fond luată o cultură externă, tehnică, intelectuală, și pentru aceasta nesatisfăcătoare, greșită, neîndestulitoare și lipsită de orice bucurie. Cultura adevărată trebuie să fie cultură internă, cultură a inimii, cultură a sufletului.*¹

Cum ar fi deci posibil în lumea noastră cu o cultură externă strălucită și așa de sărmană în cultura inimii să crească și să rodească iubirea aceasta, cea mai mare și mai binefăcătoare virtute, predicată de Christos oamenilor. Cum ar putea fi viața pe pământ frumoasă și lipsită de atâtea amărăciuni dacă inimile oamenilor, cari sunt izvorul tuturor binefacerilor, sunt sărace. Cum să ne renaștem sufletește, să ne ridicăm din puterile proprii la un nivel moral mai înalt și să formăm viața altcum, punându-ne energia de care dispunem în serviciul adevărului și al iubirii, cum pretinde distinsul preot Petrow, dacă noi suntem atât de neglijanți sufletește și am dat întreaga noastră viață preponderanța culturii trupului asupra sufletului. *Renașterii sufletești îi va trebui să-i premergească nașterea vieții sufletești care nu prea există.*

În opoziție cu cultura veche și cu cea modernă cari au profesat credința; că prin cucerirea lumii externe se va produce fericirea posibilă pe pământ, creștinismul a accentuat superioritatea și importanța lumii interne, a sufletului, și și-a dat silința de 1915 ani să-l curețe de balastul păcatelor și să-l cultive ca pe adevăratul centru al vieții. Că creștinismului nu i-a reușit să cucerească omenimea și să o prefacă total sufletește e ușor de înțeles, ori care ram de cultură și a avut tragedia sa pe pământ din cauza că spiritul omenimei are însușirea rea de a uita fondul și a se prinde de forme. În urma științei medicale bunăoară ori cât ar fi aceasta de evidentă și de binefăcătoare, să ține cu înverșunare vrăjitoria păcătoasă, care are pretenția zgomotoasă de a vinecă oamenii chiar ca și cea mai înaltă știință medicală. De soartea aceasta de a fi rău înțeles nu a putut scăpa nici creștinismul în decursul vremurilor. Creștinismul dela ivirea lui în lume accentuat că nu vrea să fie o teorie, ci însuși viața, așa cum a predicat-o și a trăit-o Domnul nostru Isus Christos. Totuși dezvoltându-se formele și ceremonialul legii creștine și slăbindu-se prin factori externi stricta disciplină internă a bisericeii, creștinismul însuși a fost în măsură tot mai mare amenințat ca aderenții săi să neglige fondul, cerințele principale ale legii creștine și să se ascundă în dosul formelor externe, chiar în zilele noastre putem întâlni atâția oameni, cari de și poartă numele de creștini vorbesc fără nici o pricepere și fără nici o reverință despre biserică, post rugăciune etc. chiar pentru faptul că sufletul lor nu are nici o atingere măcar cu fondul legii creștine.

Prototipul tuturor creștinilor de formă din ziua de astăzi este învățatul în legi care s'a sculat și ispitindu-l l-a întrebat pe Isus zicându-i: „Învățătoriule

¹ V. Mehr Freude de von Keppler p. 36.

ce să fac ca să moștenesc viața eternă?“ Eară Isus i-a răspuns: Ce este scris în lege? Cum cetești. Și învățatul în legi a răspuns corect că ce pretinde legea dela acei oameni ce vor să se mântuească; iubirea lui Dumnezeu, nu cu buzele, ci din toată inima, din tot sufletul și din tot cugetul și iubirea deapropelului desăvârșită, dar că inima lui cât a fost de seacă și neadăpată cu ambele iubiri se vede din întrebarea că cine este deapropoale meu?! Iată deci omul care a cunoscut legea din doască în doască, dar sufletește a fost și sărac. Pentru aceasta domnul nostru Isus Christos voină să arete acestui învățat în legi și tuturor urmașilor lui până în ziua de astăzi ca miezul ființei omenesti nu-l poate forma știința lui fie aceasta cât de vastă și adâncă ci însușirile lui sufletești ti spune pilda samariteanului milostiv, care acolo între stâncile pline de tâlhari și alte primejdii, unde putea ajunge lauda și admirația mulțimei, mânat de o curată și mare iubire a legat ranele celui căzut între tâlhari și a turnat medicamente alinătoare peste ele ducându-l la o casă de oaspeți și purtând toate cheltuelile până la deplina lui vindecare. Învățatul în legi care a venit la Isus să-l ispitească cu știința lui se simte zdrobit și nimicuit de frumseța și măreția faptei samariteanului desprețuit de Iudei.

Iară domnul nostru Isus Hristos ti zice, dacă vrei să te mântuești și dacă și în tine se sălășluiește de fapt o adevărată iubire față de D-zeu și față de oameni atunci: „*Mergi de fă și tu asemenea*“.

Drumul anevoios și plin de tâlhari nemiloși, cari desbracă și rănesc cumplit ce ducea dela Ierusalim la Ierihon închipue însași viața aceasta. Mii și mii de oameni sufăr greu pe drumul ce duce dela leagăn la groapă. Lipsuri trupești și sufletești felurite ti bântuesc toată viața și soartea nu-i desjugă numai în clipa morții. Mila și iubirea noastră ar putea să aducă puțină lumină, ușuriță și bucurie în inima lor și totuși noi cei mai mulți creștini trecem indiferenți pe lângă durerile lor ca preotul și levitul din evanghelie. Și astăzi sunt mulți creștini, cari cred, că vor dobândi viața de veci prin cultivarea formelor externe ale creștinismului. Atâția oameni sunt pe suprafața pământului, cruțați de nevoi și de lipsuri grele și totuși sătui de viață, pentru că sufletul lor doarme. Atât celor dintâi cât și celor din urmă, domnul nostru Isus Hristos le strigă prin biserică: *Mergeți de faceți și voi asemenea samariteanului milostiv.*

Acum când mizeria și suferința au luat forma cea mai acută pe pământ acum vă puteți mai bine înălța sufletele prin binefaceri.

Uită tu bunăoară ești bogat, de praznicul Crăciunului masa ta se gârbovește sub povara bunătaților, tu ai haine multe și calde pe când la marginea orașului sau a satului în care locuești tu sunt o mulțime de copii și bătrâni goli, desculți și flămânzi. Nu-ți fie rușine ca din masa și din hainele tale o parte și dute între ei și fă ca să se scape nefericiții aceștia barem

de ziua aceasta mare din ghiarele mizeriei. Și te asigur că atunci când îți vor sărută săracii mâinile și le vor uda cu lacrimi de bucurie vei simți în inimă o căldură și o fericire nemaipomenită ca Samariteanul milostiv din vremurile biblice. *Reîntorcându-te din frig și din mizerie în casa ta caldă și îmbelșugată vei simți singur că în anul acesta ai avut o adevărată bucurie la Crăciun.* Și voi copii fericiți la cari au venit moș Crăciun cu sacul plin, duceți-vă și voi cu ceva la copii săraci și faceți bucurie lui Christos cu inimile voastre bune. Fiți oameni barem la Crăciun cu milă și cu iubire unul față de altul, luptați-vă cu voi înșivă și trezindu-vă sufletul din somnolență puneți în mișcare puterile lui. Creștinismul vostru străbată prin inima voastră și trezească în dânsa milă și iubire. Pentru că așa a zis Isus Christos: Întru această vor cunoaște toți că sunteți învățăceii mei de veți avea dragoste între voi. Dacă voiți ca praznicul nașterii lui Christos să pogoare în în sufletul vostru adevărată bucurie și odihnă praznuți înainte de toate cu sufletul. Credința milă și iubire se înflorească în inimile voastre de ziua Nașterii Domnului.

Altor.

Concedierea profesorilor și învățătorilor concentrați.

În conformitate cu circulara dlui ministru de culte și instrucțiune publică nrul 14.970 din 16 Decembrie n. a. c., consistoarele noastre aduc la cunoștința profesorilor și învățătorilor noștri următoarele dispoziții, privitoare la dispensarea lor de serviciul militar activ:

1. *Prin circularile lor, și anume, a ministrului de războiu edată sub Nr. 111.634/10—1914, iar a ministrului de honvezi sub Nr. 298.738/3—1915 s'a ordonat, ca toți profesorii, și învățătorii, cari au fost declarați neapți pentru serviciu de front și clasificați numai pentru servicii ajutătoare (de cancelarie), să fie dispensați pe timp nedeterminat și să-și ocupe funcțiunile lor civile.*

Astfel pentru cei ce aparțin acestei categorii nu mai e nevoie de intervenție specială, căci ei vor fi eliberați prin comandele militare competente.

2. *Intrucât s'ar întâmpla, ca vre-un profesor ori învățător din categoria amintită sub punct 1. să nu fie eliberat în termen de 30 zile conform ordinațiunilor ministeriale citate, cei interesați vor înștiința Consistorul respectiv, ca să intervină la locurile competente pentru dimiterea lor. La cerere se va anexa extrasul militar prin care au fost declarați apți numai pentru servicii ajutătoare.*

3. *Relativ la profesorii și învățătorii, cari au fost declarați neapți pentru servicii de front, însă au fost găsiți apți pentru servicii de pază, d. ministru n'a găsit cu cale să fie eliberați. Intrucât însă unii ca aceștia, dată fiind indispensabilitatea lor în oficiu, s'ar adresa Consistoriului respectiv cu petițiile de-a se interveni pentru scutire, Consistorul respectiv va transpune petițiile dlui ministru pe lângă propunere motivată. Firește, că și aici are să se anexeze extrasul militar, prin care au fost declarați apți numai pentru servicii de pază, cu indicarea regimentului și a comandai militare. a datelor de naștere (anul, comuna, pretura, comitatul), a stărilor școlare (câți învățători, câți elevi, de când funcționează petiționatul la numita școală).*

4. D. ministru repetă din nou, că pentru dispensarea profesorilor și învățătorilor rezerviști și glotași, cari au instrucție militară, nu este aplicat să intervină, oricât ar fi de necesari în posturile lor; în consecință roagă Consistoarele, ca astfel de cereri să le refuze tocmai cu provocare la circulara ministerială prezentă.

5. Pentru dispensarea glotașilor din clasa B., născuți între anii 1865—1872 și găsiți apti la asentările suplinitoare, rămân în vigoare dispozițiile anterioare. Întrucât Consistorul respectiv îi propune dlui ministru ca indispensabili în slujba lor, în conformitate cu instrucția dlui ministru de honvezi punct XV. alineatul 2, edată sub Nr. 16.600 Pres. 18/1914, li-se dă un certificat, în baza căruia au dreptul să rămână în postul lor, până la rezolvirea petițiunii prin d. ministru.

CRONICA.

„Victoria“ din Arad a dat din venitul anului de gestiune 1914 următoarele sume pentru scopuri culturale românești: 1. Reuniunea femeilor române din Arad și jur 300 cor. 2. Fondul ziarștilor români 300 cor. 3. Societatea academică „România jună“ Viena 200 cor. 4. Societatea academică „Petru Maior“ Budapesta 200 cor. 5. Masa studenților: „Virgil Onițiu“ din Brașov 100 cor. 6. Fondul „Victoria“ pentru internatul de băieți ce se va înființa în Arad 2000 cor. 7. Fondul „Victoria“ pentru îmbrăcarea copiilor săraci din Arad 500 cor. 8. Fondul „Victoria“ de excursiuni a seminarului din Arad. 9. Reuniunea învățătorilor, Arad 200 cor. 10. Asociațiunea națională română din Arad pentru cultura poporului român 500 cor. 11. Societatea călțunilor români din Arad 50 cor. 12. Spitalul dela Seminar și strada Darányi 100 cor. 13. Spitalul din str. Francisc Deák 50 cor. 14. Spitalul din str. Mikes Kelemen 50 cor. 15. Pentru îmbrăcarea copiilor săraci din Arad pe colectă 100 cor.

Concurs.

Pe baza ordinului Venerabilului Consistor ort. rom. din Oradea-mare de sub Nr. 2817/B 1915 să scrie concurs nou pentru îndeplinirea postului de paroh în comuna parohială **Soimuș-Petreasa** cu termen de alegere pe ziua de (Trei Ierarhi) **30 ianuarie v. 1916.**

Emolumentele sunt:

1. Casă parohială cu intravilanul și apartinențele.
2. Pământul parohial 12 holde arător.
3. Bir preoțesc, câte jumătate măsură cucuruz sfărîmat pela fiecare casă din Petreasă.
4. Stolele îndatinate.
5. Intregirea dela stat.

Parohia e de clasa III. Dările de pe pământul parohial e dator a le solvi alesul, care va și catehiza în școala din loc, fără alta remunerațiune.

Recurenții la aceasta parohie, își vor înaintă rugarea, instruită, conform normelor în vigoare și adresată comitetului parohial, oficiului protopopesc concernent, iar cu observarea § lui 33 din regulamentul parohial, se vor prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare la s. biserică din S. Petreasă pentru a-și arăta desteritatea în cântări și rituale.

Pentru comitetul parohial

Moise Popoviciu adm. ppesc.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant dela școala confesională gr.-or. rom. din **Căprioara** (Kaprévár) tractul Lipovei, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Bis. și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. În bani gata 820 coroane.
 2. 2 jughere pământ fanaț în valoare de 180 cor.
 3. Locuință cu grădină.
 4. Spese de conferință 20 cor.
 5. Scripturistică 10 cor.
5. Intregirea salariului învățătoresc în conformitate cu art. de lege XVI. din 1913 se va cere dela stat.

De încălzirea și curățirea internă a locuinței învățătoresți se va îngriji însuș învățătorul, iar de curățirea externă și de a salei de învățământ, comuna bisericăscă.

Alesul învățător este îndatorat să conducă strana, să instrueze școlarii în cântările bisericăști, să-i conducă și supravegheze la sf. biserică în dumineci, sârbători și alte funcțiuni liturgice fără alta remunerațiune.

Reflectanții sunt poștiți să-și înainteze recursurile lor în termenul concursual P. On. Oficiu protopopesc din Lipova (Lippa) adresate comitetului parohial din Căprioara și ajustate cu următoarele documente originale:

a) extras de botez din matricula bis. și de naștere din matricula civilă, b) diplomă de învățător, c) atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány) dela antistia comunei natale, d) declarație privitor la serviciul militar ori nu, — având a se prezenta sub durata concursului în vre-o duminică ori sârbătoare în sf. biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat în ședința comitetului parohial din Căprioara ținută la 24 iulie (6 august) 1915.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopopul tractual *Fabricin Manuila* inspector școlar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională gr.-or. rom. din **Ohabasârbească** (Rácszsbadi) tractul Lipovei, devenit vacant prin penzionarea învățătorului Andrei Șandru, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Bis. și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. În bani gata în senzul art. de lege XVI. din 1913 dela comuna bisericăscă până la suma 1792 cor. iar competențele dela aceasta sumă în sus cunt asigurate dela stat cu rezoluțiunea ministerială de snb Nr. 155412/913.

2. Cortel liber în edificiul școlii și grădina apartinătoare.

3. Spese de conferință 20 cor.

4. Pentru scripturistică 10 cor.

De încălzirea și curățirea internă a locuinței învățătoresți se va îngriji însuș învățătorul, iar de curățirea externă și de a salei de învățământ comuna bisericăscă.

Alesul învățător este îndatorat să conducă strana, să instrueze școlarii în cântările bisericăști, să-i conducă și supravegheze la sf. biserică în dumineci, sârbători și alte funcțiuni liturgice fără alta remunerațiune.

Reflectanții sunt poștiți să-și înainteze recursurile lor în termenul concursual P. On. Oficiu protopopesc din Lipova (Lippa) adresate comitetului parohial din Ohabasârbească și ajustate cu următoarele documente originale: a) extras de botez din matricula bis. și de naștere din matricula civilă, b) diplomă de învățător, c) atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány) dela antistia comunei natale, d) declarație privitor la servi-

ciul militar încât este asentat și a făcut serviciul militar încât este asentat și a făcut serviciul militar ori nu; — având a se prezenta sub durata concursului în vre-o duminică ori sărbătoare în sf. biserică din loc spre a-și arăta dăstăritatea în cant și tipic.

Dat în ședința comitetului parohial din Ohaba-sârbească ținută la 25 august (7 septembrie) 1915.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu protopresbiterul tractual *Fabriciu Manuila* inspector școlar.

—□—

3—3

Pe baza ord. cons. Nr. 5477 prin aceasta se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“, pentru îndeplinirea parohiei de clasa I-a din comuna **Măderat**, devenită vacantă prin trecerea în deficiență a parohului P. Borlea, pe lângă următoarele emolumente:

1. Sesiunea parohială în estenziunea ei de azi, din care 16 jug. à 1200 st.□, fiind plantate cu vie și esarendate prin contract aprobat de autoritatea diecezană, până la expirarea contractului va beneficia alegândul de arânda anuală. 2. Un intravilan parohial. 3. Birul legal. 4. Stolele legale. 5. Intregirea din vistieria statului, care nu o asipură nici comuna bisericăscă, nici superioritatea diecezană.

Alegândul preot are să solvească regulat toate dările publice după întreg beneficiul și să se îngrijască de locuință din al său. Este îndatorat a catehiza la școlile din comună fără alta remunerație precum și a predică în sfta biserică totdeauna când servește.

Fiind parohia de cl. I., dela recurenți se pretinde calificățiune prescrișă prin concl. Ven. Sinod eparhial adus sub Nr. 84/II din 1910.

Recursele ajustate cu documentele prescise — și atestate despre serviciul de până aci — adresate comitetului par. rom. ort. din Măderat sunt a se trimite P. O. oficiu protopopesc din Șiria (Világos) com. Arad.

Recurenții sunt datorți a se prezenta — pe lângă stricta observare a §-lui 33 din Reg. pentru parohii — în sfta biserică din Măderat, spre a-și arăta dăstăritatea omiletică și rituală

Dat din ședința comit. par. din Măderat, ținută la 25 noembrie (8/XII) 1915.

Petru Vancu
inv. preș. com. par.

Pavel Siiartău
not. com. par

In conțelegere cu: *Mihail Lucuța* ppresbiter.

—□—

3—3

Pentru întregirea postului de învățător dela școala din **Pădurani**, tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

1. În bani gata 210 coroane.
2. În naturalii (bucate) 35 speni grăuși 70 speni cucuruz 122 cor.
3. Uzufructul dela 2 jugăre livadă 40 cor.
4. Uzufructul dela o grădină estravilană 70 cor.
5. Pentru lemne pe sama învățătorului 40 cor.
6. Eventuala înregire dela stat.
7. Pentru scripturistică 10 cor.
8. Pentru conferință, dacă participă 20 cor.

9. Locuință în natură, cu 2 chilli, bucătărie, apoi supraedificate și intravilan lângă ea.

10. Dela înmormântări, uude e pofit, câte 80 fil.; iar cu liturgie câte 2 cor.

Dările după pământ cad în sarcina învățătorului. Văruiatul, curățitul și încălzitul salei de învățământ, le îngrijește comuna bisericăscă.

Alesul e obligat a presta serviciile cantonale și a instrua pe școlari cântările bisericăști, fără altă remunerație.

Petițiile concursuale, iustrate conform legilor în vigoare, cu documentele originale și, dacă reflectanții sunt în funcție și cu atestat dela respectivul șef tractual, au să se adreseze comitetului parohial din Pădurani, pe calea oficiului protopopesc din Belinț (Belenceze, Temes-megye); iar reflectanții sunt pofțiți ca în termenul concursual, să se prezenteze într'o duminică sau într'o sărbătoare în s. biserică din Pădurani, spre a-și arăta dăstăritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb* protopresbiter.

—□—

2—3

Librăria diecezană din Arad
are depozit bogat în cărți și recenzite bisericăști (potire, disc, ste-luță, candelă, cruci, ripizi, cădelnițe, prăznicare) prapori și ornate. Execută și reperaturi. Cereți catalog.

Căițe (căciuli) preoțești

pentru scutirea capului la serviciul în liber pre-cum și potcapii, se pot comandă la

Librăria diec. din Arad.

Bucata, din catifea, costă 7 cor. iar din stofă 5 cor.

Potcapia, din catifea 7 cor.

La comande e a se indică măsura capului.

